

11 bejelentés

ELŐTERJESZTÉS

Szarvas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete
2023. november 16-i ülésére

Tárgy: A Tessedik Sámuel Múzeum beszámolója a 2023. I-III. negyedévi régészeti tevékenységről

Melléklet: beszámoló

Tisztelt Képviselő-testület!

A Tessedik Sámuel Múzeum elkészítette az intézmény régészeti tevékenységéről szóló 2023. I-III. negyedévi beszámolóját. A régészeti munkák mennyisége messze elmaradt az előzetesen prognosztizálttól: 6 kisebb projekten belül került sor régészeti megfigyelésre; 4 lelőhelyről 1262 tárgy leltározása, 1161 tárgy és 236 fotó feltöltése történt meg a Huntéka szerverére; a munkák eredményéről 1 publikáció jelent meg; folytatódott az együttműködés a Pázmány Péter- és a Szegedi Tudományegyetemmel; a leletanyagból kiállítások, tudományos előadások valósultak/valósulnak meg.

A régészeti munkákból bruttó 1.501.450 Ft bevétel és 8.839.527 Ft kiadás keletkezett. A 2022. december 31-i régészeti maradvány összege 9.945.200 Ft, tehát a 2023. évi kiadások fedezete rendelkezésre áll. Ehhez hozzá kell tenni, hogy a bevételek/kiadások arányát folyamatosan, tehát nem kizárólag tárgyévben kell vizsgálni. A bevételeket a régészeti munkákat generáló projektek indukálják, ezek mennyisége évről-évre változik: magas projektszámú években a bevételek akár több évre biztosítják a kiadások fedezetét, gyengébb években viszont alacsonyabb bevétel is keletkezhet.

A várható projektek megvalósulása - a bevételek - függvényében szükséges döntenie a régésztechnikusok 2024. évben történő továbbfoglalkoztatásáról.

Kérjük a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az igazgató szóbeli kiegészítését követően fogadja el a régészeti tevékenységről szóló intézményi beszámolót.

Határozati javaslat:

Szarvas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete megismerte és elfogadja a Tessedik Sámuel Múzeum 2023. I-III. negyedévi régészeti tevékenységéről szóló beszámolóját. Utasítja az igazgatót, hogy a 2024. évi régészeti munkák ismeretében a Képviselő-testület 2024. februári ülésén nyújtson tájékoztatást a régésztechnikusok továbbfoglalkoztatásának szükségességéről.

Felelős: Babák Mihály polgármester

Dr. Melis János címzetes főjegyző

Boross Árpád Bence intézményfelügyeleti igazgató

Roszik Zoltán igazgató

Határidő: a beszámoló elfogadása 2023. november 16.

Szarvas, 2023. november 14.

*Elfogadta a testület 2023. november 14-én.
Boross Árpád Bence intézményfelügyeleti igazgató*

Dr. Melis János
címzetes főjegyző

Az előterjesztést készítette: Horváthné Dr. Kepenyés Edit aljegyző
Boross Árpád Bence intézményfelügyeleti igazgató
Roszik Zoltán igazgató

Szarvas, 2023. november 14.

TESTÜLET ELÉ TERJESZTHETŐ!

2023 NOV 14.

Tessedik Sámuel Múzeum és Szárazmalom, Városi Könyvtár

TESSEDIK
SÁMUEL
MÚZEUM

5540 Szarvas, Vajda Péter u.1.
Tel.: 06 66 216 608
E-mail: muzeum@szarvas.hu
szarvasimuzeum@gmail.com
Honlap: szarvasimuzeum.hu

Iktatószám: Mú184/2023

Tárgy: Beszámoló a 2023. I-III. negyedévi régészeti tevékenységről

Babák Mihály
Polgármester Úr
részére

Tisztelt Polgármester Úr!

A Tessedik Sámuel Múzeum és Szárazmalom, Városi Könyvtár régészeti munkáink mennyiségéről elmondható, hogy messze elmaradtak az előzetes várakozásoktól, melynek oka minden bizonnyal a beruházások és a lakossági fogyasztás visszaesésben keresendő. Ennek megfelelően feltárásunk és nagyobb volumenű régészeti megfigyelésünk nem volt, de a lakóház és az üdülő építkezésekhez kapcsolódó régészeti megfigyelések is elmaradtak.

Összesen hat kisebb projekten 28 munkanapon végeztünk régészeti megfigyelést ebben az évben (Békésszentandrás – Álmos utca, villanyvezeték, Szarvas csapadékvíz elvezetés, Szarvas evangélikus egyház, geotermia, Szarvas Gál Ferenc Egyetem, kerítésépítés, Szarvas – Ezüstszőlők, villanyvezeték, Hunya, szélessávú internet). A bevételek tekintetében a számlázás és az elszámolás egyelőre a Gál Ferenc Egyetem kerítésépítésénél és a Hunya szélessávú internetnél még nem történt meg. Régészeti bevételeink ezen felül még egy régebbi projektünk dokumentációjának leadásából és néhány leletanyag befogadásért járó összegből tevődtek össze melyek a Magyar Nemzeti Múzeummal kötött szerződésekből keletkeztek.

A 2022. december 31-i régészeti maradvány összege **9.945.200 Ft**. 2023. szeptember 30-ig az előzőekben felsorolt munkákból bruttó **1.501.450 Forint** bevételünk keletkezett, noha több tétel még ezt követően került vagy kerül kiszámlázásra. Ennek fényében a zömmel személyi jellegű kiadásaink jóval meghaladták a bevételeinket. A kiadásunk 2023. szeptember 30-ig **8.839.527 Ft** volt. Megoszlása a következő:

Béreköltség:	6.470.500 Ft
Járadékok:	733.278 Ft
Dologi kiadások:	1.635.749 Ft
Összesen:	8.839.527 Ft

Régészeti számlák 2023. november 20-ig:

Dátum	számla sorszám	Összeg
2023.03.27	KS-922-2023/1	91.440 Ft
2023.09.05	KS-923-2023/24	220.472 Ft
2023.10.03	KS-922-2023/26	22.225 Ft
2023.10.12	KS-922-2023/27	182.880 Ft
2023.10.09	KS-922-2023/28	198.120 Ft
2023.10.09	KS-922-2023/29	568.960 Ft
2023.10.19	KS-922-2023/30	66.497 Ft
Összesen:		1.350.594 Ft

Az idei évben is folytattuk a leletanyagok feldolgozását, melynek eredményeként 4 lelőhelyről 1143 tételszámon 1262 tárgyat leltároztunk be. Ezen felül a régebbi leltározott anyagból 677 tételszámon 1661 tárgyat vittünk fel a Huntéka szerverére is, illetve ugyanide még 236 darab fotót is feltöltöttünk.

Előző munkáink nyomán élénk érdeklődés alakult ki múzeumunk régészeti gyűjteménye iránt a tudományos közéletben. Folytattuk az együttműködést a Pázmány Péter Tudományegyetemmel, melynek eredményeként megjelent egy publikáció a 2021. évben Szarvas – Farkas-halom területén végzett honfoglalás kori feltárásunkról:

<https://arpad.abtk.hu/hu/repository/hadak-utjan-2/21-hegyesi-szarka-turk>

A Pázmánnyal folytatott együttműködés nyomán november 24-én Dr. Langó Péter fog előadást tartani múzeumunkban Szarvas honfoglalás koráról. A Szegedi Tudományegyetemmel is építettük a kapcsolatokat, melynek eredményeként az egyetem munkatársai (Dr. Felföldi Szabolcs és Dr. Pintér-Nagy Katalin) a 2017-ben feltárt Békésszentandrás – Homok-hát-dűlői honfoglalás kori temetőt mutatták be egy konferencián. Az ELTE régészet tanszékével is folytattuk korábbi kapcsolatunkat, melynek eredményeként a jövő év elején fogjuk bemutatni kiállításon a Békésszentandrás ivóvíz projekt kapcsán előkerült bronz kincset, melyről kiderült, hogy egy késő bronzkori (Odüsszeusz korából származó) vértet is tartalmazott. A megyében és a környező múzeumokkal is igyekeztünk építeni a kapcsolatokat, így előadásokat tartottunk Mezőkovácsházán és Kunszentmártonban is.

Ezek eredményeként december 7-én múzeumunkban tart előadást Dr. Halmágyi Miklós Szarvas első okleveles említéséről a települések első említéseiről kiállított emléklapok kapcsán, melyek a megyei közgyűlés kezdeményezésére lettek a települési önkormányzatoknak átadva. A fenti kapcsolatoknak köszönhetően kutatószolgálatunk is fellendült, legalább 15 munkanapon kutattak kutatók intézményünkben (Lőrinczy Gábor, Balogh Csilla avar kor, Vörös Gabriella, Kulcsár Valéria szarmata kor, Bottyánszki Anna vaskor, Kölcze Bettina római kor, illetve a Kieleti egyetem egy mesterszakos hallgatója az őskor időszakának leletanyaga iránt érdeklődött, de több amatőr kutató is jelentkezett pl. az Ördögárok és a rovásírás kutatása kapcsán). A fenti kutatások eredményeként megjelent egy értekezés a Benda-tanyán és Kovács-halmon feltárt avar kori leletanyagokról az Archaeológiai Értesítő hasábjain, de tervben van a Szarvas – Kákai fok avar leletanyagának a publikálása is, mely az M44-en Szarka József feltárása volt. Múzeumunk régészettel foglalkozó munkatársai két nyilvános előadást és két publikációt produkáltak az idei évben, igaz utóbbiból egyik még megjelenés alatt van.

Az országos trendeknek megfelelően a Közösségi Régészeti kutatásainkat is folytattuk, melynek eredményeként év elején még állt a Középkori Csabacsúd Kincsei című kiállításunk, melynek tablóanyagát a kiállítás januári lebontását követően kölcsönadtuk a csabacsúdi önkormányzatnak, aki a település intézményeiben helyezte el azokat, ezzel is népszerűsítve múzeumunkat. Közösségi régészeti tevékenységünk idei eredményei közül kiemelkedő a Békésszentandrás határában található egykori Hén templomhelyének azonosítása, illetve egy Décse területén előkerült több száz darabos 15-16. századi ezüst éremkincs, mely minden bizonnyal a megyét elfoglaló törökök elől került elrejtésre. A jövő évben

két kiállítást tervezünk a kutatásokból, az egyik az eddig előkerült pénzleleteket, míg a másik a fentebb már említett bronz kincset mutatja be. Örvedetes, hogy a Közössiég i régészeti programunk a sajtó folyamatos érdeklődése mellett zajlik, mely szintén múzeumunkat népszerűsíti.

A fentiek mellett régészettel foglalkozó munkatársaink a múzeum egyéb tevékenységeiből is kivették a részüket. A Vajda Péter utca 13. számú raktárbázisunk udvarán öt múzeumpedagógia foglalkozást tartottunk, melynek során szarvasi, mezőtúri iskolás csoportoknak és az evangélikus egyház táboraának tartottunk a gyakorlati régészeti munkát bemutató foglalkozásokat. Ezen felül munkatársaink a Munkácsy kiállítás három hónapjában intenzíven kivették a részüket a teremőri és pénztárosi feladatokból is és a kiállítás időszakában szinte teljes munkaidejükben ezzel foglalkoztak.

A következő időszak tervezését nagyban nehezíti, hogy nem rendelkezünk kellő információval a várható beruházásokról, illetve az ismert beruházások megvalósulási ideje is bizonytalan. Információink szerint területünkön várható a Szarvas-Gyomaendrőd út szélesítése, melynek indulása esetén az utóbbi években nem tapasztalt volumenű régészeti munka vár munkatársainkra, de hasonlóan várható egy régészettel szintén érintett Napelmpark és Hunya szennyvízberuházása is, illetve információink szerint több kisebb, régészeti megfigyeléssel is érintett villanyvezeték építési projekt megvalósulása is folyamatban van (pl. Szarvas Endrődi-tanyák területén). Emellett a MATE Szarvasi Arborétummal működünk együtt egy pályázatban, ahol két hónapos régészeti feltárásban, illetve bemutató ásátásokban vennénk részt piaci alapon.

A régészeti forrásaink 2024. február 29-ig biztosítják az ebben a költségvetésben foglalkoztatott két munkatársunk kiadásait. Utána azonban megfontolandóvá válik, hogy érdemes-e továbbfoglalkoztatni abban a reményben, hogy lesznek nagyobb feltárások a Múzeum gyűjtőterületén. Februárban valószínűleg már több információval rendelkezünk arra vonatkozóan, hogy megindulnak a fentebb leírt beruházások. Munkatársaink tisztában vannak a helyzettel - hiszen korábban tájékoztattuk őket -, ezért az említett beruházások elmaradása, meghiúsulása esetén tudomásul veszik a kialakult körülményeket.

A régészeti bevételek sajnos nem minden évben egyenletesen érkeznek. Vannak olyan évek, amikor kevesebb, és vannak olyan évek, amikor több - ahogy azt a piac lehetővé teszi. Hosszú távon kiegyenlítődhét és egy szarvasi múzeumhoz hasonlóan kiépített régészeti bázissal rendelkező intézmény így nyereséget is termelhet. 2022-ben és 2023-ban a bevételek elmaradtak a tervezettől, de a tudás és a szakértelem megőrzése mindenképp fontos, amennyiben hosszabb távon gondolkodunk, tervezünk.

Tisztelettel:

Szarvas, 2023. november 9.

